നഹൂം

1 എൽക്കോശിലെ നഹൂമിന്റെ ദർശനമാണ്
ഈ ഗ്രന്ഥം. നീനെവേനഗരത്തെപ്പറ്റിയുള്ള
ദു:ഖസന്ദേശമാണിത്.

യഹോവ നീനെവേയോടു കോപിക്കുന്നു

2യഹോവ. തീഷ്ണതയുള്ളൊരു ദൈവമാണ്
കുറ്റവാളികളെ യഹോവ ശിക്ഷിക്കുന്നു. യഹോ
വ വളരെ കോപിഷ്ഠനുമാണ്! തന്റെ ശത്രുക്ക
ളെ യഹോവ ശിക്ഷിക്കുന്നു. തന്റെ ശത്രുക്കളോ
ടവൻ എന്നും കോപിക്കുന്നു.
3യഹോവ ക്ഷമാശീലനാണ്. പക്ഷേ അവൻ
വളരെ ശക്തനുമാണ്! കുറ്റവാളികളെ യഹോവ
ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും. അവനവരെ വെറുതെ
വിടില്ല. ദുഷ്ടരെ ശിക്ഷിക്കാനാണു യഹോവ
വരുന്നത്. തന്റെ ശക്തികാണിക്കാൻ അവൻ
ചുഴലിക്കാറ്റിനെയും കൊടുങ്കാറ്റിനെയും ഉപ
യോഗിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ഭൂമിയിലെ പൊടി
യിൽ നടക്കുന്നു. പക്ഷേ യഹോവ മേഘങ്ങളിൽ
നടക്കുന്നു!
4യഹോവ സമുദ്രങ്ങളെ ശാസിക്കുകയും
അവ വറ്റിവരളുകയും ചെയ്യും. നദികളെയെ
ല്ലാം അവൻ വറ്റിക്കും! ബാശാനിലെയും കർമ്മേ
ലിലെയും ഫലപുഷ്ടി അവൻ ഇല്ലാതാക്കുന്നു.
ലെബാനോനിലെ പുഷ്പങ്ങൾ വാടിപ്പോ
കുന്നു. 5യഹോവ വരികയും പർവ്വതങ്ങൾ ഭയം
കൊണ്ടു വിറയ്ക്കുകയും കുന്നുകൾ ഉരുകിപ്പോ
വുകയും ചെയ്യും. യഹോവ വരികയും ഭൂമി
ഭയന്നു വിറയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. ലോകവും
അതിലുള്ള എല്ലാമനുഷ്യരും ഭയംകൊണ്ടു
വിറയ്ക്കും.
6യഹോവയുടെ മഹാകോപത്തിനു നേർക്കു
നിൽക്കാൻ ആർക്കുമാകില്ല. അവന്റെ മഹാ
കോപത്തെ ആർക്കും
സഹിക്കാനാകില്ല. അവന്റെ കോപം
അഗ്നിപോലെ ജ്വലിക്കും. അവൻ വരുമ്പോൾ
പാറകൾ ഛിന്നഭിന്നമാകും.
7യഹോവ നല്ലവനാണ്. ദുരിതകാലങ്ങളിൽ
അഭയസ്ഥാനമാണവൻ. തന്നിൽ ആശ്രയിക്കുന്ന
വരെ അവൻ പരിപാലിക്കുന്നു.
8പക്ഷേ തന്റെ ശത്രുക്കളെ അവൻ പൂർണ്ണ
മായും നശിപ്പിക്കും. അവരെ അവൻ പ്രളയം
കൊണ്ട് ഒഴുക്കിക്കളയും. ശത്രുക്കളെ അവൻ ഇരു
ട്ടിലേക്കോടിക്കും.
9നിങ്ങളെന്തിനാണ് യഹോവയ്ക്കെതിരെ
ഗൂഢാലോചന നടത്തുന്നത്? നിങ്ങൾ വീണ്ടും
ദുരിതങ്ങളുണ്ടാക്കാതിരിക്കാൻ അവൻ നിങ്ങളെ
ഉന്മൂലനാശം ചെയ്യും!
10കലത്തിനടിയിലെ തീയിൽ വയ്ക്കപ്പെ
ടുന്ന മുൾപ്പടർപ്പുകൾപോലെ നിങ്ങൾ പൂർണ്ണ
മായും നശിപ്പിക്കപ്പെടും. വേഗത്തിൽ കത്തുന്ന
ഉണങ്ങിയ ഈറ്റപോലെ നിങ്ങൾ വേഗം നശി
പ്പിക്കപ്പെടും.
11അശ്ശൂരേ, നിന്നിൽനിന്നൊരുവൻ വന്നു.
യഹോവയ്ക്കെതിരെ അവൻ ദുഷ്ടപദ്ധതിക
ളിട്ടു. അവൻ ദുരുപദേശം നൽകി.
12യെഹൂദയോട് യഹോവയിങ്ങനെ പറ
ഞ്ഞു: “അശ്ശൂർക്കാർ ശക്തന്മാരാണ്. അവർക്ക
നേകം ഭടന്മാരുണ്ട്. എന്നാലവരെല്ലാം കൊല്ല
പ്പെടും. അവരൊക്കെ അവസാനിപ്പിക്കപ്പെടും.
എന്റെ ജനമേ, ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു യാതനതന്നു.
എന്നാലിനി നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ യാതന തരിക
യില്ല.
13ഇപ്പോൾ ഞാൻ നിങ്ങളെ അശ്ശൂർക്കാരുടെ
ശക്തിയിൽനിന്നും മോചിപ്പിക്കാം. ആ നുകം
ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കഴുത്തിൽനിന്നെടുക്കും.
നിങ്ങളുടെ ചങ്ങലക്കെട്ടുകൾ ഞാൻ തകർ
ത്തുകളയും.”
14അശ്ശൂരിന്റെ രാജാവേ, യഹോവ നിന്നെക്കു
റിച്ച് ഒരു ആജ്ഞ നൽകി: “നിന്റെ നാമം
നിലനിർത്താൻ നിനക്കു പിൻഗാമികളുണ്ടാ
വില്ല. നിന്റെ ദൈവങ്ങളുടെ ആലയത്തിലുള്ള
ശില്പങ്ങളും ലോഹപ്രതിമകളും ഞാൻ തകർ
ക്കും. നിന്റെ ശവക്കുഴി ഞാൻ തയ്യാറാക്കുകയാ
ണ്. കാരണം നിന്റെ അന്ത്യം അടുത്തുകൊണ്ടി
രിക്കുന്നു!
15യെഹൂദയേ, നോക്കൂ! പർവ്വതങ്ങൾക്കു മുക
ളിലൂടെ വരുന്നതു നോക്കൂ! സദ്വാർത്തയുമായി
ഒരു ദൂതൻ വരുന്നു! അവൻ സമാധാനം
ആശംസിക്കുന്നു. യെഹൂദയേ, നിന്റെ വിശേഷ
ദിവസങ്ങൾ ആഘോഷിക്കൂ! യെഹൂദയേ, നീ
വാഗ്ദാനം ചെയ്ത കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുക. ആ
കൊള്ളരുതാത്തവർ ഇനിയും നിങ്ങളെ ആക്രമി
ക്കാൻ വരില്ല! എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ആ ദുഷ്ട
ന്മാർ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു.

നീനെവേ തകർക്കപ്പെടും

2 നിങ്ങളെ ആക്രമിക്കാനൊരു ശത്രു വരുന്നു.
നിന്റെ നഗരത്തിലെ കോട്ടയിൽ കാവൽ
നിൽക്കുക. യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറാവുക. പോരാട്ട
ത്തിനൊരുങ്ങുക!
2അതെ, യാക്കോബിന്റെ പ്രഭാവത്തെ
യഹോവ യിസ്രായേലിന്റെ പ്രഭാവംപോലെ
ആക്കുകയാണ്. ശത്രു അവരെ തകർക്കുകയും
അവരുടെ മുന്തിരിവള്ളികൾ നശിപ്പിക്കുകയും
ചെയ്തു.
3ആ ഭടന്മാരുടെ പരിചചുവന്നതാണ്. അവ
രുടെ വസ്ത്രത്തിനു രക്തവർണ്ണമാണ്. യുദ്ധ
ത്തിനായി നിരന്നിരിക്കുന്ന അവരുടെ രഥങ്ങൾ
തീജ്വാലപോലെ തിളങ്ങുന്നു. അവരുടെ കുന്ത
ങ്ങൾ ഉയർത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
4രഥങ്ങൾ വീഥികളിലൂടെ പാഞ്ഞുപോകു
ന്നു. ചത്വരത്തിലൂടെ അവ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോ
ട്ടും പായുന്നു. അവ തീപ്പന്തങ്ങൾപോലെ
തോന്നിക്കുന്നു. പാഞ്ഞുനടക്കുന്ന മിന്നൽപ്പി
ണർ പോലെ.
5ശത്രു തന്റെ മികച്ച ഭടന്മാരെ വിളിക്കുന്നു.
ഓടിവരുമ്പോൾ അവർ ഇടറുന്നു. മതിലിലേക്കു
ഓടിച്ചെന്ന് അവർ ഇടികട്ടയ്ക്കുമേൽ ലോഹമറ
സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു.

6പക്ഷേ നദിക്കടുത്തുള്ള കവാടങ്ങൾ തുറന്നി
രിക്കുന്നു, ശത്രുക്കൾ തള്ളിക്കയറി രാജകൊട്ടാരം
തകർക്കുന്നു.
7റാണിയെ ശത്രുക്കൾ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോ
കുന്നു. അവളുടെ അടിമപ്പെണ്ണുങ്ങൾ പ്രാവുക
ളെപ്പോലെ തേങ്ങുന്നു. ദു:ഖം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ
അവർ സ്വന്തം നെഞ്ചിലിടിക്കുന്നു.
8വെള്ളം ഒഴുകിപ്പോകുന്ന കുളംപോലെയാണ്
നീനെവേ. ആളുകൾ നിലവിളിക്കുന്നു, “അരുത്!
ഓടിപ്പോകരുത്!” പക്ഷേ ഒരു ഫലവുമുണ്ടാകു
ന്നില്ല!
9നീനെവേയെ തകർക്കുന്ന ഭടന്മാരേ, വെള്ളി
കൊള്ളയടിക്കുക! സ്വർണ്ണം കൊള്ളയടിക്കുക!
കൊള്ളയടിക്കാൻ ഒരുപാടുണ്ട്. അനേകം നിധി
കളുണ്ടവിടെ!
10ഇപ്പോൾ നീനെവേ ശൂന്യം, എല്ലാം കവർ
ച്ചചെയ്യപ്പെട്ടു. നഗരം തകർക്കപ്പെട്ടു! ജനങ്ങ
ൾക്കു ധൈര്യം നഷ്ടമായിരിക്കുന്നു, അവരുടെ
ഹൃദയം ഭയം കൊണ്ടുരുകുന്നു, അവരുടെ കാൽ
മുട്ടുകൾ കൂട്ടിയിടിക്കുന്നു, അവരുടെ ശരീര
ങ്ങൾ വിറയ്ക്കുന്നു, അവരുടെ മുഖങ്ങൾ ഭയം
കൊണ്ട് വിളറുന്നു.
11സിംഹത്തിൻെറ ഗുഹ (നീനെവേ) ഇപ്പോ
ഴെവിടെ? ആൺസിംഹങ്ങളും പെൺസിംഹങ്ങ
ളും അവിടെ വസിച്ചിരുന്നു. അവയുടെ കുഞ്ഞു
ങ്ങൾക്കു പോലും ഭയമുണ്ടായിരുന്നില്ല.
12സിംഹം (നീനെവേയിലെ രാജാവ്) തനി
ക്കും തൻെറ കുട്ടികൾക്കും ആഹാരം ഒരുക്കാൻ
ജനങ്ങളെ കൊന്നു. തൻെറ ഗുഹ അവൻ പുരു
ഷന്മാരുടെ മൃതദേഹങ്ങൾകൊണ്ടു നിറച്ചു.
തൻെറ ഗുഹ അവൻ താൻ കൊന്നസ്ത്രീക
ളുടെ മൃതദേഹങ്ങൾകൊണ്ടു നിറച്ചു.
13സർവ്വശക്തനായ യഹോവ പറയുന്നു,
“നീനെവേ, ഞാൻ നിനക്കെതിരാകുന്നു!
നിൻെറ രഥങ്ങൾ ഞാൻ ചുട്ടെരിക്കും. നിൻെറ
‘സിംഹക്കുട്ടികളെ’ യുദ്ധത്തിൽ ഞാൻ കൊല്ലും.
ഇനി നീ ഭൂമിയിലാരെയും വേട്ടയാടുകയില്ല.
മനുഷ്യരിനി ഒരിക്കലും നിൻെറ ദൂതന്മാരിൽ
നിന്നും ദുർവാർത്തകൾ കേൾക്കില്ല.”

നീനെവേയ്ക്കു ദുർവാർത്ത

3കൊലയാളികളുടെ നഗരത്തിനു ദുരിതം:
നുണകൾ നിറഞ്ഞ ഒരു നഗരമാകുന്നു
നീനെവേ. മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നുള്ള കൊള്ളമു
തലാണ് അതിൽ നിറയെ. അതു വേട്ടയാടി
ക്കൊന്ന മനുഷ്യരുടെ ശവങ്ങൾകൊണ്ട് നിറ
ഞ്ഞിരിക്കുന്നു!
2ചാട്ടവാറിൻെറ ശബ്ദം, ചക്രങ്ങളുടെ
ശബ്ദം, കുതിരക്കുളമ്പടിയൊച്ച, തേരുരുളുന്ന
ശബ്ദം ഇതെല്ലാം നിനക്കു കേൾക്കാം!
3കുതിരപ്പടയാളികൾ ആക്രമിക്കുകയാണ്.
അവരുടെ വാളുകൾ മിന്നുന്നു, അവരുടെ കുന്ത
ങ്ങൾ ചീറുന്നു! കൊല്ലപ്പെട്ടവർ അസംഖ്യമുണ്ട്,
ശവശരീരങ്ങൾ കുന്നുകൂടുന്നു. എണ്ണാനാവാത്ത
ത്ര ശവശരീരങ്ങൾ! ആളുകൾ മൃതദേഹങ്ങളിൽ
തട്ടിവീഴുന്നു.
4നീനെവേ മൂലമാണിതൊക്കെ സംഭവിച്ചത്.
ഒരിക്കലും വേണ്ടത്ര കിട്ടാത്ത വേശ്യയെപ്പോ
ലെയാണു നീനെവേ. അവൾ കൂടുതൽ കൂടുതൽ
ആവശ്യപ്പെടുന്നു. അവൾ അനേകം ജനതകൾ
ക്കു സ്വയം വിൽക്കുകയും അവരെ അടിമകളാ
ക്കാൻ ജാലവിദ്യ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു.
5സർവ്വശക്തനായ യഹോവ പറയുന്നു,
“നീനെവേ, ഞാൻ നിനക്കെതിരാണ്. നിൻെറ
വസ്ത്രങ്ങൾ നിൻെറ മുഖം വരെ ഞാനുയർ
ത്തും. രാഷ്ട്രങ്ങൾ നിൻെറ നഗ്നശരീരം
കാണാൻ ഞാനിടയാക്കും. ആ രാജ്യങ്ങൾ
നിൻെറ അപമാനം കാണും.
6നിൻെറമേൽ ഞാൻ വൃത്തികെട്ട വസ്തുക്കൾ
വാരിയെറിയും. നിന്നോടു ഞാൻ വെറുപ്പോടെ
പെരുമാറും. ആളുകൾ നിന്നെ നോക്കി പരിഹ
സിക്കും.
7നിന്നെക്കാണുന്നവർ ഞെട്ടിത്തരിക്കും.
അവർ പറയും, ‘നീനെവേ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു.
അവൾക്കുവേണ്ടി ആരു കരയും?’ നീനെവേ,
നിന്നെ ആശ്വസിപ്പിക്കാൻ ആരുമുണ്ടാകില്ലെ
ന്നു എനിക്കറിയാം.”
8നീനെവേ, നൈൽനദിക്കരികിലുള്ള തേബെ
സിനെക്കാൾ ഭേദമാണോ നീ? അല്ല! തേബെ
സിനു ചുറ്റും വെള്ളമുണ്ടായിരുന്നു. ആ വെള്ളം
കൊണ്ടാണവൻ ശത്രുക്കളിൽനിന്നും സ്വയം
രക്ഷിച്ചിരുന്നത്. ആ വെള്ളം അവൾ ഒരു കോട്ട
യായും ഉപയോഗിച്ചു!
9എത്യോപ്യയും ഈജിപ്തും തേബെസിനെ
കൂടുതൽ ശക്തമാക്കി. സുഡാനും ലിബിയയും
അവളെ പിന്താങ്ങി. 10പക്ഷേ തേബെസ്
തോല്പിക്കപ്പെട്ടു. അവളുടെ ജനങ്ങൾ തടവുക
രായി വിദേശങ്ങളിലേക്കു കൊണ്ടുപോകപ്പെ
ട്ടു. അവളുടെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ ഭടന്മാർ ഓരോ
തെരുവുമൂലയിലുമിട്ട് തല്ലിക്കൊന്നു. ആര്
പ്രമാണികളെ അടിമകളാക്കണമെന്നു അവർ
നറുക്കിട്ടു നിശ്ചയിച്ചു. തേബെസിലെ പ്രമാ
ണിമാരെ അവർ ചങ്ങലയ്ക്കിട്ടു.
11അതിനാൽ നീനെവേ, നീയും ഒരു കുടിയ
നെപ്പോലെ നിലംപതിക്കും! നീ ഒളിക്കാൻ ശ്രമി
ക്കും. ശത്രുവിൽ നിന്നൊരഭയസ്ഥാനം തേടി
നീ നടക്കും.

12പക്ഷേ നീനെവേ, നിൻെറ ദുർഗ്ഗങ്ങളൊ
ക്കെ അത്തിമരങ്ങൾ പോലെയാകും. പുതിയ
കായ്കൾ പഴുക്കും. ഒരുവൻ വന്ന് മരം കുലുക്കു
ന്നു. അത്തിപ്പഴം മുഴുവൻ അയാളുടെ വായി
ലേക്കു വീഴുന്നു. അവൻ അവ തിന്നുന്നു. അങ്ങ
നെ അവ തീരും!
13നീനെവേ, നിൻെറ ജനം പെണ്ണുങ്ങളെപ്പോ
ലെയാണ്. അവരെ കൊണ്ടുപോകാൻ ശത്രുഭട
ന്മാർ തയ്യാറായിരിക്കുന്നു. നിൻെറ ദേശത്തി
ൻെറ വാതിലുകൾ ശത്രുക്കൾക്കായി മലർക്കെ
തുറന്നിരിക്കുന്നു. വാതിലുകളുടെ തടിയോടാ
മ്പലുകൾ തീ പിടിച്ചു നശിച്ചിരിക്കുന്നു.
14നിൻെറ നഗരത്തിൽ വെള്ളം സംഭരിക്കുക.
എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, നിൻെറ നഗരങ്ങളെ
ശത്രുക്കൾ വളയും. നഗരത്തിലേക്കു ഭക്ഷണമോ
വെള്ളമോ കൊണ്ടുവരാൻ അവർ ആരെയും
അനുവദിക്കില്ല. നിൻെറ പ്രതിരോധം ശക്തമാ
ക്കുക! കൂടുതൽ ചുടുകട്ടകളുണ്ടാക്കാൻ അധികം
കളി മണ്ണു സംഭരിക്കുക! അതു നന്നായി ചവിട്ടി
ക്കുഴയ്ക്കുക! ഇഷ്ടികയുണ്ടാക്കാനുള്ള അച്ചു
കൾ കൊണ്ടുവരിക! 15അതൊക്കെ ചെയ്താ
ലും തീ നിന്നെ പൂർണ്ണമായും നശിപ്പിക്കും!
വാൾ നിന്നെ കൊല്ലും. നിൻെറ ദേശം പച്ചക്കു
തിരക്കൂട്ടം വന്നു പച്ചപ്പെല്ലാം തിന്നു തീർത്ത
തുപോലെ കാണപ്പെടും.
നീനെവേ, നീ വളരെ വളർന്നു. നീ പച്ചക്കു
തിരക്കൂട്ടം പോലെയായിത്തീർന്നു. നീയൊരു
വെട്ടുക്കിളിക്കൂട്ടം പോലെയായി. 16പലയിടത്തു
പോയി സാധനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരുന്ന
അനേകം കച്ചവടക്കാർ നിനക്കുണ്ട്. ആകാശ

ത്തിലെ നക്ഷത്രങ്ങളോളമുണ്ട് അവർ! എല്ലാം
തിന്നുമുടിക്കുന്ന വെട്ടുക്കിളികളെപ്പോലെയാ
ണവർ. 17നിന്റെ സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാരും
വെട്ടുക്കിളികളെപ്പോലെയാണ്. തണുപ്പുള്ള
ദിവസം കന്മതിലിന്മേലിരിക്കുന്ന വെട്ടുക്കിളിക
ളെപ്പോലെയാണവർ. പക്ഷേ സൂര്യനുയർന്നു
വരുമ്പോൾ, പാറകൾ ചൂടാവുകയും വെട്ടുക്കി
ളികൾ പറന്നുപോകയും ചെയ്യും. എങ്ങോട്ടെ
ന്ന് ആരും അറിയുകയുമില്ല! നിന്റെ ഉദ്യോഗ
സ്ഥന്മാരും അങ്ങനെയായിരിക്കും.

18അശ്ശൂരിലെ രാജാവേ, നിന്റെ ഇടയന്മാർ
ഉറക്കമാണ്. കരുത്തരായ അവർ ഉറങ്ങുകയാണ്.
ഇപ്പോൾ നിന്റെ ആടുകൾ പർവ്വതങ്ങളിൽ
അലഞ്ഞുതിരിയുന്നു. അവരെ തിരികെകൊ
ണ്ടുവരാൻ ആരുമില്ലാതെയായിരിക്കുന്നു.
19നീനെവേ, നിനക്കു മുറിവേറ്റിരിക്കുന്നു, അതു
ഭേദമാക്കാൻ ഒന്നിനുമാവില്ല. നിന്റെ നാശത്തി
ന്റെ വാർത്തയറിയുന്നവർ കൈകൊട്ടുന്നു.
അവർക്കെല്ലാം സന്തോഷമാണ്. എന്തുകൊണ്ടെ
ന്നാൽ നീ അവരെ ഒരുപാടു വേദനിപ്പിച്ചു!”

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center
Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center
All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online add space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center
P.O. Box 820648
Fort Worth, Texas 76182, USA
Telephone: 1-817-595-1664
Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE
E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: http://www.wbtc.org

Order online – To order a copy of our texts online, go to: http://www.wbtc.org

Current license agreement – *This license is subject to change without notice. The current license can be found at:* http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from:
http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from:
http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html